

4.9.2024

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2024

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: KEMI

Kunnan yhteyshenkilön tiedot

- Nimi: Katri Heberg
- Nimike: Talouspäällikkö
- Sähköpostiosoite: katri.heberg@kemi.fi
- Puhelinnumero: 040 5121962

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, €:

3 000 000 euroa

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2023, niin sen käyttökohde:

Peruspalveluiden valtionosuuden pudottua nolnaan on harkinnanvaraisen valtionosuuden avulla pystytty paikkaamaan merkittävää tulojen vähennystä.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Valtionosuus

Kemin valtionosuus on negatiivinen vuonna 2024. Kemi joutuu vuonna 2024 maksamaan valtiolle 2,6 miljoonaa euroa. Valtionosuuden jakautuminen kuntien välillä hyvinvointialueuudistuksen jälkeen, ei kohtele kuntia tasapuolisesti. Valtionosuuden näin merkittävä pieneneminen luo paineita veroprosentin korotukseen, joka jo muutenkin on Kemissä korkea (9,6).

2. Taseen kumulatiivisen alijäämän kattaminen

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä kumulatiivista alijäämää on 11,1 miljoonaa euroa. Kemiä uhkaa kriisikunnan arviointimenettely vuonna 2024. Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelma on laadittu siten, että alijäämä saataisiin katettua mahdollisella omaisuusjärjestelyllä suunnitelmakaudella.

3. Asukasluku
Kemin asukasluku on pienentynyt vuonna 2023 128 henkeä (-2,4 %). Asukasluvun vähenemiseen reagoiminen palvelutuotannossa tapahtuu viiveellä.
4. Työttömyysaste
Kemin työttömyysaste on poikkeuksellisen korkea, 14,3 % vuonna 2023 (koko maa 9,8 %) ja 14,5 % tammi-heinäkuussa 2024 (koko maa 10,7 %). Korkeasta työttömyydestä seuraa, että työmarkkinatuen kuntaosuus on korkea, 1,9 miljoonaa euroa vuonna 2023.
5. Lainamäärä
Kaupungin lainamäärä asukasta kohden on 6403 euroa (kuntien keskiarvo 3349 euroa/asukas). Lainamäärän ollessa korkea erityisenä riskinä on mahdollinen korkotason nousu, joka on realisoitunut vuonna 2023. Vuonna 2023 lainojen korkoja maksettiin n. 2,0 miljoonaa euroa ja arvio vuodelle 2024 on noin 2,2 miljoonaa euroa. Kuntatodistuksia käytetään maksuvalmiuden ylläpitämiseksi kuukausittain.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2023, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina

Kemin valtionosuus on entisestään vähentynyt ja valtionosuus on negatiivinen (-2,6 miljoonaa euroa) vuonna 2024.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

A. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 2.5.2022 hyväksynyt kaupungille sopeutusohjelman, jonka talousvaikutus kokonaisuutena on 4,7 miljoonaa euroa. Toimenpiteet toteutetaan vuoden 2026 loppuun mennessä.

Keskushallinnon talouden tasapainottamisohjelma

Toteutetut säästötoimet 31.12.2023 mennessä

- Asiakirja- ja taloushallinnon sekä hankintojen tehtäviä jaettu emokaupungissa uudelleen, osaamista lisätään ja tehdään tehtäviä yli toimialarajojen, lasketaan palvelutasoa ja priorisoidaan tekemistä, säästö kanslian osalta 2023, -2 htv 83 000 e/v.
- Kirjanpidon, maksuliikenteen ja palkanlaskennan ulkoistaminen. Liikkeenluovutus kaupungin osalta 6 htv. Ostopalveluilla saatava nettosäästö -90 000 €/v, vuodesta 2024 alkaen 150 000 €/v. Lisäsäästö mahdollinen konsernitason -> lisää tehokkuutta ja tuloutusta konsernilta
- Materiaalikeskus järjestelty uudelleen. Kuljetuspalvelut järjestelty uudelleen. Luovuttu omasta autokalustosta, pienennetty varastoarvoa yms. Muutettu pienempiin tiloihin, Lisätty tuloja. Säästö 1 htv, -70 000 €/v, tuloja lisää +15 000 euroa.
- Pysäköinninvalvontaan otettu käyttöön uusi toimintamalli, vaihdetaan ohjelmisto, lisätään automaatiota. Tavoite kääntää tulos (-20 000 euroa) tuottamaan kaupungille tuloja. Tavoite + 10 000 euroa.
- Puhelinvaihteen ohjelmistojen uusiminen, -20 000 €
- Työsuojelun uudelleenorganisointi. - 1htv, Säästö 60 000 €/v

Elinvoimatoimialan talouden tasapainottamisohjelmaToteutettu säästötoimet 31.12.2023 mennessä

- Maankäyttöpuolelta -0,5 htv -20 000 €
- Maankäyttöpuolelta ostopalvelut työnjohtopalvelu -32 000 €
- Meriva-työvoimasäätien ostopalvelu -200 000 €

Hyvinvointitoimialan talouden tasapainottamisohjelmaToteutetut säästötoimet 31.12.2023 mennessä

- Teatteritoiminnasta luopuminen -500 000 €/v
- Hyvinvointitoimialan hallinto-, talous- ja tukipalveluja tiivistetään -1 htv eli -40 000 €/v
- Omatoimikirjaston käytön laajentaminen - henkilöstöressurssin tarkastelu -1 htv eli -40 000 €/v
- Möylynlehdon päiväkodin tiloista luopuminen 6/2023 (yksikön TA 400 000 €/v)
- Ulkoisten vuokratilojen tarkastelu / luopuminen / listaus tiloista
 - orkesterin vuokrahuoneisto irtisanottu -4 500 €/v
 - teatterin/kulttuurin (vierasesiintyjät) irtisanottu -7 000 €/v
 - teatteri yhdistyspohjaiseksi ja siihen liittyvien tilojen irtisanominen

Ympäristötoimialan talouden tasapainottamisohjelmaToteutetut säästötoimet 31.12.2023 mennessä

- Talonrakennustoiminnan sulauttaminen kiinteistöhoitoon 5 htv (eläköityneet) – 200 000 €/v. Suurin osa eurosäästöistä kohdentuu investointien palkkamenoihin
- pienkalustoa on myyty ja kertatuotto +6 500 €
- Kiinteistöjä on myyty 2 kpl, joista myyntituotto +200 000 € ja yksi kiinteistö on purettu. Ylläpitosäästöä käyttökuluista -100 000 €/v
- Leikkipaikkaverkostosta on tehty päätös, jossa leikkipaikkoja poistuu 7 kpl
- Lumen vastaanottopaikka on muutettu maksulliseksi ja arvioitu vuosituotto vuodesta 2023 alkaen on noin 40 000 euroa/v
- Venepaikkamaksut on korotettu ja tulot kasvavat vuodesta 2023 alkaen 5 000 euroa/v
- Siivouspalveluissa on luovuttu konsernin kiinteistöjen siivouksista, jolla on saavutettu 3 htv: vähennys eli -90 000 €/v, mutta tulot laskevat samassa suhteessa. Keskittymällä omien kiinteistöjensiivoukseen saadaan omaa toimintaa tehostettua ja henkilöstökuluja vähennettyä.

B. Veroprosentin korotus

Vuodelle 2024 veroprosenttia on korotettu 0,5 %-yksikköä.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet**a. Sopeutusohjelman toimenpiteet****Keskushallinnon talouden tasapainottamisohjelma**Suunnitellut säästötoimet 2024-2026

- Jatketaan toimintatapojen kehittämistä, yhteistyön tiivistämistä, ohjelmistoja sekä lisenssejä vähennetään ja uusitaan edullisimpiin ja "kammataan" esiin kalliita toimintoja ja tapoja.
- Sarastia ulkoistus 60 000 e vuodesta 2024 alkaen
- Tehtävien uudelleen järjestelyt talous- ja henkilöstöpalveluissa – 1 htv vuonna 2026

Elinvoimatoimialan talouden tasapainottamisohjelma

Suunnitellut säästötoimet 2024-2026

- Maankäyttö, mittauspalvelut, kaavoitus ja suunnittelu v. 2024, -1 htv -50 000 €/v
- avoimeksi tulevien (vakanssinimike) toimen täyttämättä jättäminen -1 htv eli -40 000 €/v
- ostopalveluiden tarkastelu
 - v. 2024 Meriva- työllistämissätiö ostopalvelu -200 000 €

Vielä selvitettävät säästömahdollisuudet

- Muut selvitettävät ostopalvelut
- KOTO-uudistus (vaikutuksia on vielä vaikea arvioida)
- TE-uudistus (vaikutuksia on vielä vaikea arvioida)
- Hanke- ja virkatyön tehokas yhdistäminen

Tulojen lisäys

- Mahdollinen hankerahoitus
- Selvitetään mahdollisuutta vuokrien ja maksujen korotuksiin

Hyvinvointitoimialan talouden tasapainottamisohjelma

Suunnitellut säästötoimet 2024-2026

- Museotoimintoja järjestellään uudelleen -2 htv eli -80 000 €/v.
- Ulkoisten vuokratilojen tarkastelu / luopuminen / listaus tiloista
 - tiivistetty musiikkiopiston tiloja kulttuurikeskuksessa
 - tiivistetty varastotiloja, museo
 - lapsimäärän vähentyessä luovutaan ulkopuolelta vuokratusta Koivuharjun-Toivolan päiväkodista viimeistään 2026, säästä n. 170 000 euroa
- Varhaiskasvatuksessa lapsimäärä vähenee - vaikuttaa henkilöstömäärään -3 htv eli -100 000 €/v
 - henkilöstömäärä väheneminen toteutunut
- Koulupuolella kouluverkkouudistus oppilasmäärän ja opetusryhmien vähenemisen myötä henkilöstömäärä vähenee 3 htv, -130 000 €/v, huomioiden ukrainalaisten opetuksen järjestämiseen liittyvät lisäkulut (saadaan valtiolta takautuvasti)
 - opetusryhmien määrä vähentynyt oppilasmäärän suhteessa, jonka seurauksena henkilöstömäärän vähentyminen toteutunut
 - Hyvinvointialueelle siirtynyt Yhdessä ry:n toiminta, säästä noin 45 000 euroa/vuosi
 - Kemikamarin toiminnan päättyminen 11/2024, säästä n. 20 000/vuosi

Vielä selvitettävät säästömahdollisuudet

- Palveluajat --> mahdolliset henkilöstösäästöt
- Materiaalihankinnat

Tulojen lisäys

- Tarkastellaan mahdollisuutta nostaa hintoja

Ympäristötoimialan talouden tasapainottamisohjelma

Suunnitellut säästötoimet 2024-2026

- Korjaamotoiminnan lakkaaminen: henkilöiden siirto kuljetus- ja maastotehtäviin, toteutettu vuonna 2024
- Kuljetusyksikön supistaminen: eläköitymiset ja omajohtoisen liikenneväylien ylläpitoalue supistetaan ja loppuosa kilpailutetaan, toteutettu vuonna 2024

- Konekaluston myyntiä jatketaan edelleen siten, että, omasta kalustosta luovutaan kokonaan ja siirrytään tarvittavilta osin leasing malliin
- Maastoyksiköiden uudelleen järjestelyt
- Liikunta- ja leikkipaikkaverkostoa pienennetään -> käyttö ja huoltokulut poistuvat ja pienentävät henkilöstötarvetta
- Kaupungin omana työnä tehtäviä kunnossapitoalueita tarkastellaan uudelleen
- Myytävät omat kiinteistöt (suunnitelma on laadittu) -> käyttö ja huoltokulut poistuvat ja pienentävät henkilöstötarvetta
- Kiinteistö-, katu- ja puisto-osaston henkilöstövähennykset
- Säästöarvio n. 400 000 €
- Säästötavoite henkilöstön osalta 15 htv

Vielä selvitettävät säästömahdollisuudet

- Siivous ja kiinteistöpalvelun laajuus kiinteistökannan vähentyessä
- Ostopalveluiden käyttö

Tulojen lisäys

- Tarkistetaan mahdollisuudet korottaa taksoja, käsittely- ja lupamaksuja
 - Lumenlajitystaksa +20 000 €/v
 - Veneiden talvisäilytystaksa +20 000 €/v
 - Hulevesimaksun korotus + 20 000 €/v

b. Omaisuuden myynti

Selvitetään toukokuun 2025 loppuun mennessä onko mahdollista myydä omaisuutta.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Aika:

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike